

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 1421/23
2.10.2025. године
Београд

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Татјане Лемајић, председника већа, Марије Бошковић и Слободана Керановића, чланова већа, у парници тужилаца **FORUM INVEST д.о.о.** из Београда, улица Кумодрашка 338, **INVENT TRADE д.о.о.** из Београда, улица Кумодрашка број 338, **АА** из ..., **ББ** из ..., **ВВ** из ..., **ГГ** из ..., **ДД** из ..., **ЂЂ** из ..., **ЕЕ** из ..., **ЖЖ** из ..., **ЗЗ** из ..., **ИИ** из ..., **ЈЈ** из ..., **КК** из ..., **ЛЛ** из ..., **ЉЉ**, власника Самосталне занатске радње “...” из ..., **ММ** из ... и **НН** из ..., чији је заједнички пуномоћник Зоран Милошевић, адвокат из Београда, улица Војводе Бране број 7, против тужених **ЊЊ** из ... и **ОО** из ..., чији је заједнички пуномоћник Верица Лакић, адвокат из Београда, улица Дринчићева број 23, ради дуга, одлучујући о жалби тужених изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду П 258/22 од 28.11.2022.године, у седници већа одржаној дана 02.10.2025.године, донео је

РЕШЕЊЕ

ПОТВРЂУЈЕ СЕ решење садржано у ставу првом изреке пресуде Вишег суда у Београду П 258/22 од 28.11.2022.године и у том делу се жалба тужених **ОДБИЈА** као неоснована.

УКИДА СЕ пресуда Вишег суда у Београду П 258/22 од 28.11.2022.године у ставу другом и трећем изреке и у том делу се предмет **ВРАЋА** првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 258/22 од 28.11.2022.године ставом првим изреке, одбијен је приговор стварне ненадлежности Вишег суда у Београду, као неоснован. Ставом другим изреке обавезани су тужени **ЊЊ** и **ОО** да на име неисплаћене купопродајне цене солидарно исплате тужиоцима:

-**FORUM INVEST д.о.о.** износ од 1.968.379,77 динара са законском затезном каматом од 10.11.2019.године до коначне исплате;

-**INVENT TRADE д.о.о.** износ од 280.046,76 динара са законском затезном каматом од 10.11.2019.године до коначне исплате;

-**АА** износ од 1.351.024,30 динара са законском затезном каматом од 10.11.2019.године до коначне исплате;

-ББ износ од 84.103,50 динара са законском затезном каматом од 10.11.2019.године до коначне исплате;

-ВВ износ од 97.524,24 динара са законском затезном каматом од 10.11.2019.године до коначне исплате;

-ГГ износ од 101.997,86 динара са законском затезном каматом од 10.11.2019.године до коначне исплате;

-ДД износ од 135.997,15 динара са законском затезном каматом од 10.11.2019.године до коначне исплате;

-ЂЂ износ од 157.470,38 динара са законском затезном каматом од 10.11.2019.године до коначне исплате;

-ЕЕ износ од 198.627,41 динар са законском затезном каматом од 10.11.2019.године до коначне исплате;

-ЖЖ износ од 201.311,57 динара са законском затезном каматом од 10.11.2019.године до коначне исплате;

-ЗЗ износ од 207.574,59 динара са законском затезном каматом од 10.11.2019.године до коначне исплате;

-ИИ износ од 214.732,34 динара са законском затезном каматом од 10.11.2019.године до коначне исплате;

-ЈЈ износ од 233.521,42 динара са законском затезном каматом од 10.11.2019.године до коначне исплате;

-КК износ од 298.835,84 динара са законском затезном каматом од 10.11.2019.године до коначне исплате;

-ЛЛ износ од 387.412,93 динара са законском затезном каматом од 10.11.2019.године до коначне исплате;

-ЉЉ, власнику Самосталне занатске радње “...” износ од 591.408,65 динара са законском затезном каматом од 10.11.2019.године до коначне исплате;

-ММ износ од 997.610,66 динара са законском затезном каматом од 10.11.2019.године до коначне исплате;

-НН износ од 858.929,36 динара са законском затезном каматом од 10.11.2019.године до коначне исплате.

Ставом трећим изреке обавезани су тужени као солидарни дужници да

тужиоцима као солидарним повериоцима накнаде трошкове парничног поступка у износу од 2.390.760,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Против наведене пресуде тужени су благовремено изјавили жалбу побијајући је због битне повреде поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући првостепену пресуду у границама овлашћења прописаних одредбом члана 386 и 402 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС”, бр.72/11 са каснијим изменама и допунама), Апелациони суд је оценио да је жалба тужених делимично основана.

У спроведеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку на које другостепени суд пази по службеној дужности.

Према образложењу побијане пресуде FORUM INVEST д.о.о., INVENT TRADE д.о.о., АА, ББ, ВВ, ГГ, ДД, ЋЋ, ЕЕ, ЖЖ, ЗЗ, ИИ, ЈЈ, КК, ЛЛ, Самостална занатска радња “...” - ПР ЉЉ, ПП, НН и РР у својству продаваца, и Привредно друштво BIO-ENERGOOIL д.о.о., у својству купца, дана 20.08.2015. године закључили су и оверели уговор о куповини и продаји непокретности (пословног простора) под бр. ОПУ: 794-215, чији предмет чини непокретност на кат.парцели бр. ... КО ..., укупне површине 47 ари 24 м2, зграда бензиске станице – бр. зграде 3 са подземним складиштем горива, помоћни објекти – зграда бр. 1, бр. 2, бр. 4, њива II класе, површине 44 ара 67 м, 4 подземна резервоара запремине по 150 м2, уписани у лист непокретности бр. Чланом 1 наведеног уговора констатовано је да су продавци сувласници наведених непокретности са идеалним деловима, и то: Forum Invest д.о.о. са 2200/10000 дела, Invent Trade д.о.о. са 313/10000 дела, АА са 1510/1000 дела, ББ са 94/10000 дела, ВВ са 109/10000 дела, ГГ са 114/10000 дела, ДД са 152/1000 дела, ЋЋ са 176/10000 дела, ЕЕ са 222/10000 дела, ЖЖ са 225/10000 дела, ЗЗ са 232/10000 дела, ИИ са 240/10000 дела, Самостална занатска радња “...” - предузетник ЉЉ са 661/10000 дела, ЈЈ са 261/10000 дела, КК са 334/10000 дела, ЛЛ са 433/10000 дела, ПП са 1115/10000 дела, НН са 960/10000 дела и РР са 649/10000 дела. Одредбом члана 2 и 3 наведеног уговора уговорена је купопродајна цена од 168.000 евра по средњем курсу НБС на дан плаћања, која је требало да се исплати у 60 једнаких месечних рата у износу од 2.800 евра по средњем курсу НБС на дан плаћања, и то уплатом на рачун продавца Forum Invest д.о.о., док је одредбом члана 4 уговора, између осталог, уговорено да у случају да купац из разлога који се могу приписати његовој кривици задоцни са исплатом 3 узастопне месечне рате, доспева целокупни дуг за наплату, који је купац дужан платити у року од 10 дана од дана последњег месеца доцње.

Уговорне стране су потом 20.10.2017. године пред јавним бележником ... под бр. ОПУ: 1050-2017 закључили и оверили анекс уговора о куповини и продаји непокретности (пословног простора) бр. ОПУ: 794-2015 од 20.08.2015. године, којим анексом је измењен уговор о купопродаји тако што је чланом 1 анекса констатовано да се врши измена одредби уговора које се тичу исплате купопродајне цене, па је чланом 3 анекса уговорено да се неисплаћени део цене од 117.063,78 евра има исплатити тако што ће се износ од 6.951,59 евра исплатити на рачун продавца РР, а да ће износ од

110.112,19 евра бити исплаћен у 65 једнаких месечних рата од по 1.694,03 евра, који доспевају 15. у месецу за текући месец, и то уплатом на рачун продавца и пуномоћника осталих продаваца Forum Invest д.о.о. Продавци из уговора о купопродаји ОПУ: 794-2015 од 20.08.2015. године и анекса тог уговора бр. ОПУ: 1050-2017 од 20.10.2017. године у својству поверилаца, са ЊЊ и ОО, у својству солидарних дужника, дана 14.07.2017. године закључили су уговор о солидарном јемству, којим је у члану 3 уговорено да се солидарни дужници обавезују према повериоцима да ће, уколико дужник BIO-ENERGOOIL д.о.о. не испуни своје обавезе по основу анекса уговора о купопродаји, они то урадити на први позив поверилаца, док је у члану 4 уговора уговорено да се солидарни дужници обавезују према повериоцима, као јемци плаци. Последња уплата на име исплате купопродајне цене по основу уговора о купопродаји од 20.08.2015. године и анекса од 20.10.2017. године извршена је 28.02.2010. године, чиме је намирен део рате за месец јул 2019. године.

Потраживање продаваца по основу предметног уговора о купопродаји и анекса доспело је 10.11.2019. године и оно са изузетком РР износи 71.224,15 евра, односно подељено у складу са величином сувласничког идеалног дела у продатим непокретностима. Потраживање Forum Invest д.о.о. износи 16.756,83 евра (1.968.379,77 динара), Invent Trade д.о.о. 2.384,04 евра (280.046,76 динара), АА 11.501,28 евра (1.351.024,30 динара), ББ 715,97 динара (84.103,50 динара), ВВ 830,22 евра (97.524,27 динара), ГГ 868,31 евра (101.997,86 динара), ДД 1.157,74 евра (135.997,15 динара), ЂЂ 1.340,55 евра (157.470,38 динара), ЕЕ 1.690,92 евра (198.627,41 динара), ЖЖ 1.713,77 евра (201.311,57 динара), ЗЗ 1.767,08 евра (207.574,59 динара), ИИ 1.828,02 евра (214.732,34 динара), ЈЈ 1.987,97 евра (233.521,42 динара), КК 2.543,99 евра (298.835,84 динара), ЛЛ 3.298,05 евра (387.412,93 динара), СЗР “...” - ПР ЉЉ 5.034,67 евра (591.408,65 динара), ПП 8.492,67 евра (997.610,66 динара) и НН 7.132,07 евра (858.929,36 динара), обрачунато по средњем курсу НБС на дан 10.11.2019. године.

Продавац из предметног уговора о купопродаји ПП из ... преминуо је дана 22.08.2020. године и за његовог наследника по основу законског наслеђивања оглашен је тужилац ММ, по основу решења јавног бележника УПП: 596-2020 веза О – 2434/20 од 18.12.2020. године, а након што се у спроведеном оставинском поступку позвана наследница СС одрекла наслеа у његову корист.

Правилно је првостепени суд, супротно жалбеним наводима тужених, применом одредбе члана 25 став 1 тачка 1 Закона о уређењу судова, закључио да из наведене одредбе закона произилази да Привредни суд суди у споровима између привредних субјеката и правних лица а своју стварну надлежност заснива према споровима физичких лица само када су она у постојећем спору између привредних субјеката са њима у материјалном супарничарству. Како је у конкретном случају Привредни суд прекинуо поступак према Привредном друштву BIO-ENERGOOIL д.о.о., првостепени суд је закључио да није стварно надлежан да поступа у спору у односу на тужена физичка лица, имајући у виду да више није у питању спор између привредних субјеката, а управо то захтева одредба члана 25 Закона о уређењу судова као услов за учешће физичких лица као парничних странака у спору пред привредним судом, при чему је цењено и да се тужбени захтев према туженима физичким лицима заснива на посебном самосталном уговорном односу солидарног јемства.

Имајући у виду изнето, како је првостепени суд правилно закључио да је неоснован истакнути приговор стварне ненадлежности Вишег суда у Београду а супротно жалбеним наводима тужених којима се указује на битну повреду одредаба поступка из члана 374 став 2 тачка 4 Закона о парничном поступку, то је применом одредбе члана 401 тачка 2 Закона о парничном поступку одлучено као у ставу првом изреке овог решења.

Правилно је првостепени суд ценио неоснованим истакнути приговор недостатка активне легитимације тужиоца ММ правилно закључивши с позивом на одредбу члана 1 став 2 и 212 Закона о наслеђивању да заоставштина прелази по сили закона на оставиочеве наследнике у тренутку смрти док истовремено наследици стичу право на одрицање од наслеђа из чега произилази да решење о наслеђивању има само декларативан карактер те како су права покојног ПП из предметног уговора по својој природи подобна за наслеђивање те како је тужилац ММ оглашен за његовог наследника док се други позвани наследник одрекао права на наслеђе у његову корист то по правилном закључку првостепеног суда није од утицаја што у решењу јавног бележника Упп 596-2020 веза О 2434/20 од 18.12.2020. године нису констатована права из предметног уговора као део заоставштине имајући у виду да се тим решењем не стварају права тужиоца као законског наследника већ она деривирају из цитираних одредби Закона о наслеђивању.

Супротно жалбеним наводима тужених, правилно је првостепени суд ценио да се поднеском тужилаца од 31.05.2022. године не мења истоветност тужбеног захтева из разлога што је тужбени захтев током целог поступка како у тужби тако и у наведеном поднеску гласио на исплату дуга на име неисплаћеног дела купопродајне цене из ког разлога није ни извршено преиначење тужбе у смислу члана 200 Закона о парничном поступку.

Применом одредби члана 17, 262, 997, 1004, 1005 и 277 Закона о облигационим односима првостепени суд је закључио да како је последња уплата извршена 28.02.2020. године чиме је намирен део рате за месец јул 2019. године при чему наредне три узастопне уговорене рате нису намирене то је сходно одредби члана 4 основног уговора о купопродаји целокупни преостали дуг доспео на наплату 10.11.2019. године у укупном износу од 71.224,15 евра. Како главни дужник из предметног уговора о купопродаји BIO-ENERGOOIL д.о.о., није у целости испунио своју обавезу исплате уговорене цене, тужиоци основано од тужених јемаца платаца потражују преостали, неисплаћени износ купопродајне цене од 71.224,15 евра у делу који им припада сходно величини њиховог сувласничког идеалног дела у продатим непокретностима и то у динарској противвредности по средњем курсу на дан 10.11.2019. године када је обавеза тужених доспела све са законском затезном каматом сходно одредби члана 277 Закона о облигационим односима а како је то ближе одлучено у ставу другом изреке побијане пресуде.

Међутим, првостепени суд одлучујући о основаности тужбеног захтева, није правилно применио материјално право о чему другостепени суд води рачуна по службеној дужности, услед чега ни чинично стање није правилно утврђено.

У конкретном случају тужиоци као продавци потраживање дугованог износа

купопродајне цене заснивају по основу закљученог уговора о купопродаји бр.ОПУ: 794-2015 од 20.08.2015. године са анексом ОПУ: 1050-2017 од 20.10.2017. године по основу којих је уговорена исплата купопродајне цене у валути EUR а која се има исплатити продавцима у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан плаћања а у складу са роковима одређеним предметним уговором и анексом уговора. Побитом пресудом, усвојен је тужбени захтев тужиоца те су обавезани тужени као јемци плаци да тужиоцима исплате дуговане износе, односно да своју обавезу изврше исплатом динарске противвредности износа који је судски вештак одредио и у страном валути сходно закљученом уговору са анексом, утврђеног на дан вештачења.

Одредбом члана 17 Закона о облигационим односима прописано је ставом првим да стране у облигационом односу дужне су да изврше своју обавезу и одговорне су за њено испуњење а сагласно члану 262 истог закона ставом првим прописано је да поверилац у обавезном односу овлашћен је да од дужника захтева испуњење обавезе, а дужник је дужан испунити је савесно у свему како она гласи.

Одредбом члана 395 Закона о облигационим односима прописано је да ако новчана обавеза гласи на плаћање у некој страном валути или злату, њено испуњење се може захтевати у домаћем новцу према курсу који важи у тренутку испуњења обавезе. Дакле одредба члана 395 Закона о облигационим односима ни у ком случају не овлашћује странку односно тужиоца да потраживање у страном валути једнострано конвертује у динарску противвредност (на дан вештачења као што је конкретан случај или пак на дан пресуђења), нити суд може на тај начин да обавезе тужене да изврше своју обавезу према тужиоцима, што је у конкретној правној ствари и учињено и представља погрешну примену одредби члана 395 Закона о облигационим односима с обзиром да су тужиоци извршили конверзију девизног потраживања у динарски износ опредељујући динарски износ са законском затезном каматом од дана вештачења а што је противно прописаним правилима о конверзији девизног потраживања.

Међутим, неправилна формулација тужбеног захтева на описани начин не подразумева последично одбијање тужбеног захтева, јер тужбени захтев постављен у динарима у себи садржи захтев за плаћање динарске противвредности одређеног броја новчаних јединица у страном валути по курсу важећем у моменту испуњења са каматом према валути главног потраживања од датума доспелости, обрачунатом на исти начин и по истом курсу као и главни дуг и суд је овлашћен да потраживање досуди у законским оквирима. Такође, изостало је и правилно чињенично утврђење да ли је између тужилаца као продаваца и купца по предметном уговору и анексу евентуално постигнут споразум о конверзији девизног дуга у валуту РСД при испуњењу обавезе исплате купопродајне цене .

Укинута је и одлука о трошковима поступка садржана у ставу трећем изреке побитане пресуде јер зависи од успеха странака у спору, сагласно одредби члана 165 Закона о парничном поступку.

У поновном поступку првостепени суд ће поступити по примедбама из овог решења у смислу одредбе члана 398 став 2 Закона о парничном поступку, па ће имајући у виду за сада изведене доказе и предложене доказе, као и оне које парничне странке

имају право и обавезу да изнесу у смислу одредбе члана 314 Закона о парничном поступку поуздано утврдити све чињенице битне за правилну оцену основаности тужбеног захтева тужилаца. Правилно ће применити одредбу члана 395 Закона о облигационим односима имајући у виду да сагласно наведеној одредби поверилац девизног потраживања има право да од дужника захтева измирење обавезе у динарској противвредности само према курсу који важи у време исплате уколико другачије није уговорено те ће у том правцу на поуздан начин утврдити да ли је између тужилаца као продаваца и купца по предметном уговору и анексу евентуално постигнут споразум о конверзији девизног дуга при испуњењу обавезе. У супротном, како су тужиоци као повериоци девизног потраживања у конкретном случају једностраном изјавом конвертовали своје потраживање у динаре и захтевали исплату тако добијеног износа у динарима као и законску затезну камату, првостепени суд ће ценити да ли тај захтев у себи садржи и захтев за плаћање динарске противвредности одређеног броја новчаних јединица у иностраној валути у ком случају се тужиоцима сагласно члану 395 Закона о облигационим односима може досудити потраживање дуга у валути ЕУР чија висина је утврђена од стране судског вештака економско-финансијске струке у динарској противвредност њиховог девизног потраживања по курсу важећем у моменту испуњења са каматом према валути главног потраживања обрачунатој на исти начин и по истом курсу као и главни дуг (овакав правни став Уставни суд је заузео у одлуци Уж-3991/2013 од 14.04.2016. године).

Пошто поступи у складу са указаним примедбама, првостепени суд ће донети нову и на закону засновану одлуку за коју ће дати потпуне и јасне разлоге који су довољни да одговоре на суштинске аспекте чињенично-правног закључка о основаности тужбеног захтева тужилаца.

Из изнетих разлога одлучено је као у ставу другом изреке овог решења на основу одредбе члана 392 став 2 и члана 401 тачка 3 Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11...18/20).

**Председник већа-судија
Татјана Лемајић,с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић**